

אמרו חכמים ולא פירשו ה' אמרו נבאים ולא פירשו עדר שפирשו הקב"ה בעצמו שנאמר ויאמר ה' על עזובם את תורתך אשר נתנו לפניהם אמר רב יהודה אמר רב שלא ברבו בתורה תחילת אמר רב חמוא מא דכתיב כלב נבען תנוחח חכמה ובקרוב כסילים תודע כלב נבען תנוחח חכמה זה ה' בין ת"ח ובקרוב כסילים תודע זה ה' בין ע"ה אמרו עללא היינו דאמרי אינשי אסתירא בליגיא קיש Kis קרייא אמר לה ר' ירמיה לר' זעיר מא דכתיב קמן וגדול שם הוא ועבד החפש מארני אמר לא דעתין דקמן ונגדל שם הוא אלא כל המקמן עצמו על רברוי תורה בעיה זו נשעה

בררי חורה בעזה^ז נעשה חופשי לעזה^ח בריש לקיים הוה מציזו משראה דרבנן

כו ימי יותם ועלה רהיטין דומרים כתילו
נְתַלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה
נְתַלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה
[אֲשֶׁר-כֵּילְוָשׁ].
נְתַלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה
קְמַדְלָה: צָוֹתָה. נְתַלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה
מוֹלִיךְרָב כִּי תַּלְתָּלָה כִּי תַּלְתָּלָה
כִּי תַּלְתָּלָה: מְסֻחָה^ט דֶּרֶךְ קְמַדְלָה.^ט מְסֻפָּלָה
לְהַשְׁמִיר הַשְׁמִיר.

ב' לודוי אקנילר נְבָבָה קְלִילָה לְנִי
זונא מײַד. דער הייל קְדָלָה זְמֻוקְפָּתָה
כְּלָהְמָרֵי גְּעַלְמָהָה רְבִי גַּן כְּנָהָה רֵי
הייל מְנוּה לְיָה וְהַמְּנוּה צְלָמָה כְּלָמִינָה
דְּלָגָה מִינְמִינִים צְיִרְיָה וְרֵי חֹשֶׁעָה
לְגַם תְּמִצּוֹן מִינִיסָה כְּפָקִי
כְּרָמִים. מְלָכִין זְמַפְּלָגָה: וּמִיְסִי
לְמַחְזָה גָּנוֹן מְנִינָה. נְדָקָה לְמִינָה
לְרַכְתָּה נְפָעֵלִין יְחִיד: יְסָד דּוֹגְמָתָן.
סְמָהָה פְּלָטָן נְסָמָעָה: פּוֹלְמָן.
חֲמַתָּה מְלָקָתָה: אַמְוֹלָה יְחוּיָה.
סְהִיר סְמוּאֵל כָּר הַכָּהָן חַבְיוֹן צָבָר
וְלֹעֲבָדָה קָדֵי נְסָדָה שְׁעַבְדוֹרָה כְּדָמָנוּי
בְּמַמָּה. רַבָּה (ד' כ':) לְמַרְמָלָה
יְיִלְלָגָה לְמַקְוּיָה כּוֹלָה זְנוּתָה קְרִי לְיָה
וְיְהִינָה: אַמְלִיָּה נְדָסָה. צְמוֹךְ
הַעַזְנָן: אַפְטָר נְדָמָה. הַמְּתָמָךְ נְדָ
עַגְעַן. מְסָטָר מְנַפְּחָשׂ מְלוּזָיָעָל
בְּלָעָעָל דְּלָהְמָיָעָל גְּנִי כְּותָם סְכָבָל
(חַמְמָן קְלָדוּמָה) בְּפְמָהִים (ד' מ').
מְסָטָר קְעָנָר מְמַכְלָל פָּטוֹ: גּוֹטָה.
קְנָסָה חָלוֹגָן: קוֹטִי צִי סְדָה. מְהַת
מְלָהְמָתוּיָה זְכוּעָר כָּמָחָק סְסָס
וְסְוּלָק דְּלָק עַסְסָ גּוֹלְגָלָה וְמוּוֹסָעָה
עַיְיָיו: קוֹסָ מְטָעָר דְּבִי נִימְסָמָלָה.
טוֹרָה וְמִתְּמַמָּקָם נְקָוָנָה נְפִי שָׁחָסָה
בְּקִי סִיסָה כָּל כָּךְ: וְלֹא הוּא מְסִפְיָעָה
מְלִיסָה. סְתִּמָה הַכְּעָסָה נְמַלְתָה
הוּא גַם סְמִכְמִיסָה נְמַקְפִּיסָה:

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֵת
חֹרֶב תִּשְׁאַל אֲשֶׁר נָתַתִּי
לִפְנֵיכֶם וְלֹא שָׁמַעוּ

בקולי ולא הלווה קה:
ירמיהו ט יב

2 בלב נבון וננוח חכמה
ובקרוב בסיטלים תודע:
משלוי דידlag

3 קטן ונדרול שם הוא
ועבר חפשי מאדוני:
נון ג ז

ריש"י

אוסף תוספות

א. לפיכך. ר' פ. ב. וכון
ת"ח בן שם הארץ התורה
מקשחת בו לפני שאין
ודרכו לנו שום אבל ת"ח
בון ת"ח דרכה לווחה שם.
ר' פ. ג. וכוראמכיה באנדר
שאן קון הקב"ה מהיה מתה
לעתיד אלא ע"י הטל
דוכתב (ישע"נ, יט) היינו
מתוך וגוי סממן' בזבז

ח א מ"י פ"ג ממכרות
טומלה לערת ק' ו
סמג עזין לרל':
ט ב מ"י זס ק' נכס ט:

ע"י ואיתם ב'. וְהַזָּוִינְתֶּן עֲנֵיָה לְכֹו מַמְלָכָה לְפִי שְׁעָדֵין
סִיחַ נִיכְרֵת קַי נְמִיר נְמַר וּמַן סִיפֶר לוֹ כְּךָ
אָוּקְמִינְגְּהָו וּלְפִנֵּי הַחַבְּבָה. צְלָמָן גַּדְלָהִים גַּמְלָשִׁים וְצַדְעָמִים
קְבוּר יוֹלְדִין לְפִנֵּי סְמִינְזָה צְלָמָהִים כְּלָמִינְזָה (צְמָת ז')
וְיֵי נְעָפָה גַּדְלִים וְמַעֲכָבָה גַּוּגָה:

מוספֶת תומכּות
א. שאמיר לו אליהו שעל
ידיו תמהר הגואלה. סוק'
מגילा כד:

ר' יוסי אמר ר' יוסי עבדתך ומס סכמתין עד כהן עבדתך דביך דביך נטפויו עד כהן:
דא אמר לך קדרמו ואיתיך לכו אמרו לך לא פ' לי למלה
קדמי לא נאכטס מענות שצחර לדתיי
 וכיו ריפח ווינפוך ולג מטבון
 ומונמלהכתס המל ליא לא היל באהן
 נאל כל מה' כ' נועשה מלוחה לנו
 להלט קפידיים דרגקי לי לומי נס
 קדמיינו וומי זטמיינו חמל ליא לא
 בס' פ' פועלין סייס לאס נטול ריפח
 או זט פוקד בזמיינו צל בעש' ז' קדש
 עשבנו מלוחה וויס והל תאר נס לא
 נט עטס צדס כל
 מטבון קדרון קדרון קדרון מווון וקס נט
 כקס ריפח ווינפוך קדרוי ליא לא
 נט ערבה נעל כל בזט וכן גנילט
 רלהוניה יט לפטס כן:
 נטלו

תורה אור השלם

הגהות הב"ח
 (ט) רשות ד"ס דקה מוגנת
 ו/or צפינן, נ"ז ומ"ש כ-
 [רכישת] ס"ב 333 דף קיינו
 ע"ג מולדתו (ד) שם
 ד"ה גופקן, נ"ז 333 דף 3' 3'
 ע"ג ע"ג: (א) תוכן ד"ס
 ולוקומינטור בהדי הדדי:
 נ"ז מס' 333

במהותה דרקיין ^אאמ' בהורת ר' הקב"ה אמר מהור וכולחו מהתיבה דרקיין אמרו ^בטמא ואני מאן נוכח רבה בר נחמני אמר רבה בר נחמני אני יהוד בגעים אני יהוד באלהות שדרו שליחא בתיה לא הוה מצי מלך המות למלך לה מדלא היה קא פסיק פומיה מגרסיה אדריכי נשב זקיא ואושע ביני סבר גונדא דפרש' הוא אמר תינח נפשיה דרחה נברא ולא ימבר בידא דמלכotta כי היה קא נפשיה אמר מהור ימבר יצאת בת קול ואמרה אשיריך רבה בר נחמני שנפוך מהור וצאתה נשתקה בטהור נפל פרתקא מוקיעא בפומכרא רבה בר נחמני נתבקש בשיבחה של מעלה נפקו אבוי ורבא וכולחו רבנן לאעוסקי ביה לא הוו ידי רוכתיה אויל לאגמא חז' צפרי דמלטלי וקימוי אמרו שמע מינה החטם הוא ספדווחו תלטא יומי ותלתא ^וללווחא נפל פרתקא כל הפורש יהא בנידוי ספדווחו שבעה יומי ודררי לההוא טיעא כי רביב גמלא מהאי גיסא יומא דנה נפשיה דליה עופא ודררי לההוא טיעא אמר מאי הא אמרו לה נח נפשיה רובה דנחר פפא ושדריה בדק ניסא אמר לעלמא רידך הו ואורה בר נחמני אמר לפניו רבענו של עולם כולי לביותכם לשלים ההוא דידיך את רובה ורבה דידיך אמר קא מחרבת ליה לעלמא נח עופא רבי שמעון בן חלפתא בעל בשער הוה יומא חד הוה חמימא ליה הוה סליק וויתיב אשינא דטרא אמר לה לבתיה בת הניפי עלי' במגנא ואני אהן לך' בכירין גדר אדריכי נשבא זיקא אמר כמה בכירין גדר למרי דיבין: הכל במנוגה המדינה וכו': הכל לאתיי מא לאותיי באתרא דנהני מכירך רפהה ומשתה ^אאנפקא דאי אמר להו קדרמו ואיתוי לכו אמרו לו לא כל כמיינך: מעשה רבנן יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא ושבור וכו': מעשה למטור חסורי מוחסן והבי קתני ^באם פסק להן מונות ביראה.

רומי זו: ⁽⁵⁾ הנקפה. כל מוחיק רכיעית: מעשה לסתות. וכי לך ציילס נאכיה!
ברישום הכל כמנוגה קמלינה ומング מעשה הפיilo מה עותה לאס כסעהותם שלמה כו':
לנצח

כו: אהָקִים פְּרִין כֶּם וְדֹלוֹת נַפְשָׁה
וְדָלִים קְמָמוּנִים עַל הַזָּנוּגָת מַוְיִקְין
הַתְּקִנָּה וְגָותָם וְכַיִטְבֵּת לְלָבָן
מְכֻבוֹן לְכָךְ: הַמּוֹנוֹ גַּם. נַיְסָה סְפָדוֹנָךְ
לְלַבָּס מַחְיִי נְעָדֵל: גָּנוֹי מְגַדֵּל יְהִי
וְאָס יְמִינָה יְמִינָה לְגַלְלָה: וּטְמִיקָּה
לְכָבָד. סָגָר סְלָמָת: פְּרִיךְ אֲשָׁא
נְפָלָה סְהָמָה: הַמִּינְדָּה דְּדִיקָּה.
עַל גַּעַד קְלָקְנָז: אָס נְבָרָם קְרָמָה
לְפָעָר לְעַנְתָּה. דְּבָעָר לְעַנְתָּה סְפָלָה
כו סָוִי סְמִין לְטוּמָה דְּכָלָמָה וְיוֹקָה
(י) וְסָנָה נְסָבָה שָׁעָר לְעַנְתָּה צְבָדָה:
טוֹהָה. נְפִי מָה צְכָרָתָן צְמָוָה:
גּוֹנְדָה. גָּדוֹד צְלָפָחִים סְמָמְפָצִין
חַלְיוֹן: נְפּוּמְגִידָה. וְסָוִי רְלָאָה
יְשִׂיבָה כָּה: מְטָלָה. עַוְצָן לְלָבָן
כְּכָנִיקָּן: דְּלִי וְעַפְּהָ. נְבָשָׁה רְוָה
מְעָרָס: אָס דְּרָבָה. חַמָּה חַוְאָבָן צְלָ
לְדָבָשָׁה: יְבִי שְׁמַעַן צְנָפָטָה כָּוָה
מְסָסָה דְּלִיְיִי נְרִישָׁה דְּהַנְּגָדָה
צְבָעָלָה צְבָר נְקָטָה: כְּכָרִין
וְנָנָה. הַגּוֹדָה צְלָנָה וְהַוָּה עַצְמָה
כְּסִיכְלָוָן: לְמָרִי דְּלִי. נְכָעָלָוָן צְלָ
מְעָשָׁה עַל דְּבָרָיו לְמָמוֹנוֹ דְּקָמָנִי

וְעַדְתָּרִים בְּקָרֶב כֵּן גָּלְעָן
וְעַמְּקָם דֶּרֶךְ מִן פְּרִזְבָּן
עַמְּקָם עֲשָׂר ע' (ז) יְהוָה
לְהַלְאָה בְּכָמָת הַמִּזְבֵּחַ
וְכָלְמַנְחָה, (ז) תְּהִפְתִּיחָה
מִתְּחִזְקָה. דָּקָר, (ט) בְּבִיאָה
הַגָּהָה בְּמִקְומָם בְּנֵן צָלָל
וּרְמִים, (ט) בְּסָ"א בְּבָבָ' (ז)
וְלֹכְדָּמָיו. מִלְגָנוֹלִין: אַחֲמָדָן

ראי וטוב שם לדרשה אמרה תר מרטב לדרשה רך נמי לדרשה מהיב רבה
 גרב עלול ואיתטמא רב הושיעיא ואיתטמא רב נתן ברבי הושיעיא זיירן אל הנער וימחר לעשוות אותו כל חרד וחר
 הבהה לנער חד⁴ יוקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה וויתן לפניהם דקמא קמא דטפיא איזיטו לקמייתו ולמה
 זי. להלרא תסנו בחד אמר רב חנן בר רבא כדי להאכילן שלש לשונות בהחרול אמר רבינו תניחסם בר תנילאי
 עווילם אל ישנה אדם מן המהנוג שהרי משה עליה למורים ולא אל כליהם מה שעה אברהום
 אכלו סלקא דעתך אלא אימא נואו כי שאכלו ושטו אמר רב הוהה אמר רב כל מה שעשה אברהום
 מלמאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל [מה] שעשה אברהום ע"ז שליח עשה הקב"ה לבניו ע"ז
 שליח ואל הבקר רץ אברהום ורוח נסע מעתה זי. ויקח חמאה וחלב זי. הנני ממיטר לכם לחם מן השמים⁴ והוא
 זומד עליהם תחת העץ⁵ הנני עומד לפניך שם על הזור⁶ [גנו]⁷ ואברהום הולך עטם לשלחם זי. הולך לפניהם
 זומם⁸ יוקח נא מעט מים זוחcit בצור ויצאו ממנה מים ושותה העם ופליגא דר' חמא בר' הנני דאמר ר'
 זומא בר' חנינא ובן תנא דבי רבי ישמעאל בשבר שלשה זוכו לשלהש בשבר חמאה וחלב וכו' למנ בשבר
 הזוא עומד עליהם זוכו לעמוד הענן בשבר יוקח נא מעט מים זוכו לבארה של מרומים יוקח נא מעט מים ורוחצו
 גרגלים אמר רב ניא ברבי ישמעאל אמרו לו זוכי בערכבים חסדרנו שהם משתחווי לאבק וגיגלים כבר
 צצא ממנה ישמעאל זיירא אלו זי. באלני ממרא והוא ישב פתח האוחל בחום היום מא' בחום הים
 זומר רב חמא בר' חנינא אותו היום זומם של שלישי של מילה של אברהום היה זבא הקב"ה לשאל באברהום הוציא
 דתליך⁹ זומה מונתיקה כדי שלא יתריח אותו צדק באורחים שדריה לאלו עזרו למיפיק לברא נפק ולא אשכח
 זומר לא מוחמנא לך היינו זאמרי תמן לית הימנותא בעבדי נפק איזה חזיה להקדוש ברוך הוא דקאי אבבא
 זייניו דתליך¹⁰ אל נא תעבור מעל עבדך בין דחוא דקאי אסר ושרי אמר לאו אורחה אודיע לא למיקם הכא היינו
 בכתריכ¹¹ זושא עניינו זירא והנה שלשה אנשי נצבים עלייו זירא וויזק לקראים מעירא אתו קמו עלייה כי חזיהו
 הוהה ליה צערא אמרו לאו אורחה אודיע לאו למסק הכא מאן נינר¹² שלשה אנסים מביכאל גובראאל וופאל מוכאל
 שבא לבשר את שרה רפאל שכבה לרפה את אברהם גבריאל אויל למחפה לסתום והא כתיב¹³ זייביאו שני
 גמלמאכים סדומה בערב דיאל מוכאל בהדריה לשובה לסתום דקאי נמי [דתליך]¹⁴ זייחפר את הערים האל ולא
 כתטיב זוחפכו שמע מינה Mai שנא לגבי אברהום דתליך¹⁵ כן תעשה כאשר דברת ומאי שנא לגבי למת דתליך
 זייביאו

1. יהוי שלם ליום
אתה אלוקינו בדורותך
ושם כבך עזרא
בראש עשרים
מאל וצבי יתנו
ברבך יתנו לך:
2. מלכים בא ה-ב-ג
ויאל הפקך רץ ארכטום
ונחיקת בן בקר יהו
וירוחם אל גנש ורמיה
לעתותך:
3. יהודיה וישראל ריבם
בלבך אלשר על הקם לרבות
אכלים ושתמים
שלומודים: מלכים א-ד-כ
4. ויחק תחאה וקהלוב ובן
ברבך בקר ברוך אשעה ותין
לפיכך יהודא עמד
על עלייתם איכאליה
בארתת ה-ה
5. וזה שבע מאה י-ז-ז
שלשים מן התקם ותשע על
תרכובנה גורץ ים בה
סיבובות ובאפקטום על
גבן הארץ:

וַיַּרְא אֶלְיוֹן יְהוָה בְּאַלְמָנִי

מגנירא והוא ישפט
האנגלי ברכם יהו:
בראשית ח ז
12. יאמר אדרוי אם נא
מוצבאיו ות בעניך אל אָ
תערבר מעל עכבה:
בראשית ח ג
13. ישא עניין וירא
ההבקה שלשה אנטש
אנצבאים עליו וירא ורוץ
לקלראתם מפתח האול
וישתחוו אנטבה:

בראשית יח ב

14. בזבזת נספחה כנור ולו שב
בשער קדרם וויא לוט
אפס ארכאה:

בראיית ט א

15. ווינר את העיר
את כל הערים
בל שבי הערים גזם
אזרקמתה:

בראיית ט כה

16. ואקחה פת לחם
קסעדי לבכם אדור
תבנוברו על ענן ברעם
על עבדכם ויאכמרו בן
תושבה אסדר ברך:

בראשית יח ה

